

Säkerhetsföretagen

Ett förbund inom **TRANSPORTFÖRETAGEN**

Vad gör ordningsvakter och väktare på jobbet?

Säkerhetsföretagens händelserapportering

2017 – 2018

Inledning/sammanfattning

Året har börjat med ett starkt medialt fokus på ordningsvakter och väktares tjänsteutövning. Ingridanden i Stockholms tunnelbana och i utsatta områden har ifrågasatts. Samtidigt har kunskapen om väktare och ordningsvaktens vardag varit liten. Därför har Säkerhetsföretagen publicerat denna analys av den samlade händelserapporteringen i branschen.

Genom att Sveriges 17 000 väktare och ordningsvakter rapporterar in sina insatser digitalt kan vi följa branschens utveckling. Några trender sticker ut:

- Totalt utförde väktare och ordningsvakter 2,5 miljoner insatser under 2018, en svag minskning jämfört med föregående år. Orsaken är färre åtgärder vid ronderingar. Samtidigt sker en kraftig ökning av antalet insatser vid första hjälpen och brand samt åtgärder vid brott och ordningsstörningar.
- Vaktarnas och ordningsvaktarnas åtgärder vid brott och ordningsstörningar ökade med 8 procent till totalt 172 000 ingripanden under 2018. Av dem hanterades 78 procent med en avvisning eller tillrättavisning. Samtidigt fördubblades antalet gripanden och tillkallande av polis. Totalt greps och omhändertogs 15 500 personer under 2018.
- Antalet insatser vid första hjälpen och brand ökade med 18 procent till 105 000 händelser. Branschen gjorde första hjälpen och livsuppehållande insatser vid 880 tillfällen och släckte nästan 880 bränder.
- Service till allmänheten ökade med 9,5 procent till 305 000 händelser.
- Kategorin ”övriga åtgärder vid larm och rond” utgör flest antal händelser – ca 1,9 miljoner. Antalet händelser har sjunkit något, vilket kan återspegla att vissa platser och fastigheter bevakas allt mer med smartare teknologi och personresurserna prioriteras till uppdrag där den mänskliga kontakten är avgörande för att nå framgång.

Statistiken bekräftar den förändring i vardagen som såväl företag som medarbetare vittnar om. Väckare och ordningsvakter får allt mer sociala uppdrag i takt med att efterfrågan på säkerhet ökar inom handel, kollektivtrafiken, välfärden och för kommuner. Många ordningsvakter och väktare vittnar också om att intensiteten i uppdragen förändrats, med ökat behov att ingripa mot såväl ordningsstörande ungdomar, narkotikahandel och systematiska butiksstölder. Samtidigt utgör en viktig kärna i uppdraget den service som medarbetarna tillhandahåller till allmänheten.

Statistiken över väktare och ordningsvaktarnas vardag är framtagen av branschen helt på egen hand. Vår förhoppning är att statistiken ska komplettera den bild som polisens och Brottsförebyggande rådets (BRÅ) statistik ger och bidra till en ökad kunskap. Dessutom ser vi framför oss att statistiken kan användas i ökad grad av forskare, såväl inom kriminologi som juridik och ekonomi.

Li Jansson, branschchef och vice vd, Säkerhetsföretagen

Händelserapporteringen 2017 – 2018

Säkerhetsföretagen har sedan 2017 samlat den totala händelserapporteringen i branschen. Statistiken baseras på den totala summan händelser som väktare och ordningsvakter rapporterar in genom sina digitala rapporteringssystem. Statistiken samlas in av Prognoscentret, som också genomför en uppräknings för att säkra statistikens representativitet för branschen som helhet.

Färre ronderingar, men fler åtgärder vid brott och ordningsstörningar

Som tabell 1 visar genomförde väktare och ordningsvakter 2,5 miljoner händelser under 2018.

Eftersom den totala datainsamlingen bara har genomförts vid två helårstillfällen är det vanskligt att dra allt för långtgående slutsatser om variationen mellan de två åren. Det rapporteras dock in något färre antal totala händelser mellan 2017 och 2018. En teoretisk förklaring skulle kunna vara såväl naturlig slumpmässig variation mellan olika år som fel i inrapporteringen av data. De underliggande trenderna i de olika kategorierna visar dock att det finns fler förklaringar.

Men samtidigt visar tabell 1 att det finns trender i statistiken som kan förklara hur den totala händelserapporteringen utvecklas. Antalet händelser vid första hjälpen och brand, åtgärder vid brott och ordningsstörningar och övriga trygghetsskapande åtgärder ökar faktiskt kraftigt. Den enda kategori som sjunker är ”övriga åtgärder vid larm/rond”, vilket kan återspegla att branschens uppgifter skiftar karaktär med ökad teknikanvändning vid vissa traditionella bevakningsuppdrag. Vissa platser och fastigheter bevakas enklare med smartare teknologi och personresurserna prioriteras till uppdrag där den mänskliga kontakten är avgörande för att nå framgång.

Tabell 1 – Väktare och ordningsvakters händelserapportering

	2017	2018	2017	2018
	Antal	Antal	% av totalt antal händelser	% av totalt antal händelser
Totalt antal händelser	2 632 791	2 528 361		
• Första hjälpen och brand	88 644	104 589	3,3	4,1
• Åtgärder vid brott/ordningsstörande	159 039	171 711	6,0	6,8
• Övriga trygghetsskapande åtgärder	303 067	316 834	11,5	12,5
• Övriga åtgärder vid larm/rond	2 082 426	1 935 227	79,1	76,5

Första hjälpen och brand

För att fördjupa analysen i händelserapporteringen kan varje delkategori brytas ned i mer detaljerad statistik. Händelserna inom första hjälpen och brand visar att de mer publika uppdragen väktare och ordningsvakter numer förefaller ha omsatts till en ökning av antalet utförda livräddande insatser.

Totalt ökade antalet insatser vid första hjälpen och brand med 18 procent från 88 644 till 104 589 händelser. Branschen gjorde första hjälpen och livsuppehållande insatser vid 881 tillfällena och släckte 878 bränder.

Kategorierna ”tillkalla ambulans, assistera blåljusmyndighet och tillkalla räddningstjänst” ska ses i sin helhet, där ökningarna och minskningarna i respektive kategori tar ut varandra.

Tabell 2 – Händelserapportering första hjälpen och brand		
	2017	2018
Första hjälpen och brand	88 644	104 589
• Första hjälpen och livsuppehållande insatser	534	881
• Övriga sjukvårdsinsatser	258	288
• Tillkalla ambulans	715	831
• Kontrollera utrustning första hjälpen/brand	79 852	97 411
• Assistera blåljusmyndighet	4 447	4 053
• Släcka brand	701	878
• Tillkalla räddningstjänst	109	244

Åtgärder vid brott och ordningsstörning

Väktare och ordningsvakter får allt mer sociala uppdrag i takt med att efterfrågan på säkerhet ökar inom handel, kollektivtrafiken, välfärden och för kommuner. Många ordningsvakter och väktare vittnar också om att intensiteten i uppdragen förändrats, med ökat behov att ingripa mot såväl ordningsstörande ungdomar, narkotikahandel och systematiska butiksstölder.

Tabell 3 visar att väktare och ordningsvakternas åtgärder vid brott och ordningsstörningar ökade med 8 procent mellan 2017 och 2018. Totalt ingrep bevakningspersonalen vid nästan 172 000 tillfällena under 2018.

Som tabellen visar är den vanligaste åtgärden att den störande personen tillrättavisas eller avvisas. Hela 78 procent av alla brott och ordningsstörningar hanteras med en avvisning eller tillrättavising.

Mellan 2017 och 2018 mer än fördubblades antalet gripanden och tillkallande/kontakt med polis. Totalt greps 10 760 personer under 2018. Därvid omhändertogs 4 700 personer, en svag ökning från 2017 till 2018.

Tabell 3 – Händelserapportering - åtgärder vid brott och ordningsstörning		
	2017	2018
Åtgärder vid brott/ordningsstörande	159 039	171 711
• Avvisning	66 397	69 091
• Tillrättavising	67 417	65 431
• Tillkalla/kontakta polis	4 890	11 084
• Gripande	4 985	10 760
• Avvärjande av brott	7 146	8 000
• Omhändertagande	4 511	4 726

Övriga trygghetsskapande åtgärder

I kategorin ”övriga trygghetsskapande åtgärder” ryms mycket av den service som väktare och ordningssvakter tillhandahåller i sin vardag. Störst kategori är service till allmänheten, som ökat med 9,5 procent till 305 000 händelser. Kategorierna uppsökande samtal, uppmaning om aktsamhet och assistans vid borttappade personer har sjunkit något, men kategorierna är så små att det är svårt att avgöra om förändringarna har andra förklaringar än slumpen.

Tabell 4 – Händelserapportering övriga trygghetsskapande åtgärder		
	2017	2018
Övriga trygghetsskapande åtgärder	303 067	316 834
• Assistera allmänhet / Service	278 405	304 936
• Uppsökande samtal	15 454	10 186
• Uppmaning om aktsamhet	2 216	1 628
• Assistera vid borttappade personer	221	84

Övriga åtgärder vid larm och rond

I den kvarvarande kategorin ”övriga åtgärder vid larm och rond” återfinns det största antalet händelser i branschen. Här finns åtgärder av brister i skalskyddet och energibesparande åtgärder. Dessa kategorier tillsammans med ”kontakta kund” har sjunkit. Samtidigt har behörighetskontrollerna ökat.

Tabell 5 – Händelserapportering övriga åtgärder vid larm/rond		
	2017	2018
Övriga åtgärder vid larm/rond	2 082 426	1 935 227
• Åtgärda brister skalskydd	927 869	943 592
• Energibesparande åtgärd	637 230	530 624
• Behörighetskontroll	409 760	414 809
• Kontakta kund	51 117	34 477
• Tillkalla entreprenör	10 636	11 721